

Jaarverslag gemeenschapswachten 2021

Dienst maatschappelijke veiligheid

Inhoud

Gemeenschapswachten Sint-Pieters-Leeuw	2
Wijken	2
Taken	2
1. Wijktoezicht	3
2. Meldingen	4
3. Scholen.....	4
4. Markten en evenementen	5
5. Gemeentelijke administratieve sancties (GAS)	5
6. Verkeer.....	7
Agressie in 2021.....	8
Samengevat	9

Gemeenschapswachten Sint-Pieters-Leeuw

Sinds 2020 zijn er 6 gemeenschapswacht-vaststellers in dienst bij de gemeente Sint-Pieters-Leeuw (5,6 VTE). Zij hebben allen de opleiding gemeenschapswacht gevolgd alsook de opleiding tot GAS-vaststeller en vaststeller stilstaan en parkeren.

De gemeenschapswachten werken met heel wat diensten en organisaties nauw samen. De belangrijkste zijn de diensten van de gemeente, dienstencentra, lokale politie, Trigion, Buurthuis, de burgers,...

Wijken

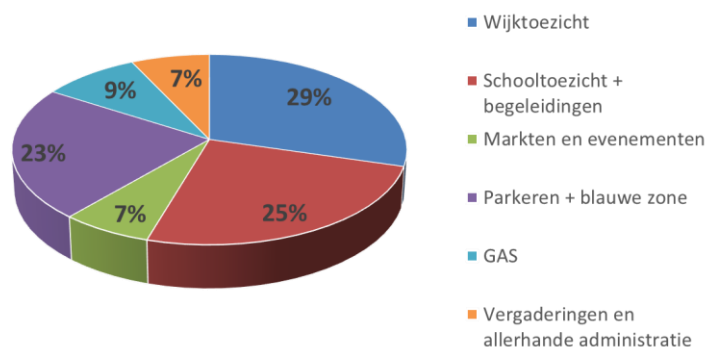
Voor de werking van de gemeenschapswachten is Sint-Pieters-Leeuw onderverdeeld in zes wijken. Hoewel iedere gemeenschapswacht nog in elke wijk komt, hebben zij er elk een toegewezen gekregen waarvoor zij het algemeen aanspreekpunt zijn. Zij zijn op de hoogte van wat er in hun wijk gebeurt en kennen de knelpunten, belangrijke contactpersonen enzovoort. De burger kan met zijn vragen nog steeds bij iedere gemeenschapswacht terecht.

In de praktijk zijn zij het meest aanwezig in Zuun, Negenmanneke en Ruisbroek omdat deze dichter bevolkt zijn en meer aandacht vragen. Elke wijk wordt wel iedere week minstens eenmaal bezocht.

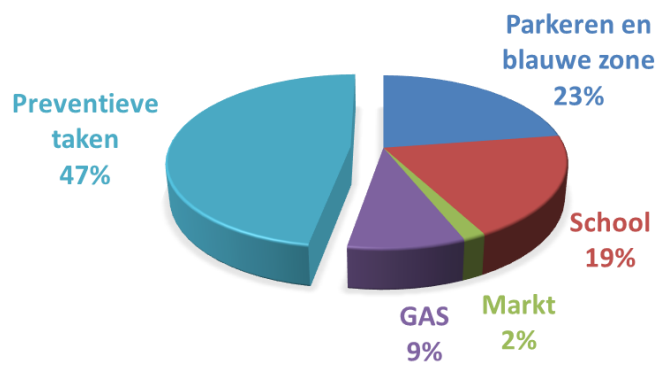
Hoewel er soms ook alleen gewerkt wordt, gaan ze om veiligheidsredenen zoveel mogelijk met twee op pad. In principe gaan ze nooit met drie op pad, al is dit uitzonderlijk wel eens mogelijk.

Taken

Bij de start van de dienst gemeenschapswachten vroeg het bestuur om 60% van de tijd te spenderen aan preventie en andere taken, en 40% aan handhaving. De volgende cijfers geven weer waaraan de meeste tijd besteed wordt.

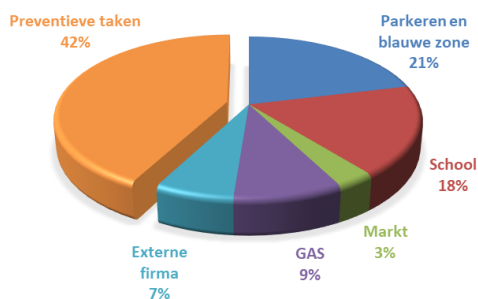

Als we kijken naar de verhouding handhaving en preventie/andere taken, zien we dat er in de praktijk 53% van de tijd gaat naar handhaving.

Wat verstaan we onder handhaving? Het schooltoezicht tijdens het begin en het einde van een schooldag, dus niet de begeleidingen (= 19% van de 25%), alles rond verkeer (blauwe zone, inbreuken stilstaan en parkeren) en de aanwezigheid in het begin van de markt om de marktzone leeg te maken (=2% van de 7%). Zij zijn ook preventief aanwezig op de markt, maar deze tijd werd hier niet bijgeteld. Verder spenderen ze net geen 10% aan GAS. Dit wil zeggen het vaststellen van inbreuken tegen de Algemene Politieverordening (bv. doorzoeken sluikestort, mensen aanmanen een haag te snoeien, hondenpoep, correct buitenplaatsen van vuilniszakken,...).

Momenteel werken we samen met een externe firma voor de blauwe zone. Zij controleren gemiddeld 3x per week 2 uur. Als we deze controles bijtellen bij de werking van de gemeenschapswachten komen we procentueel aan 58% handhaving.

Hieronder gaan we dieper in op de invulling van de taken van de gemeenschapswachten. Iedere taak wordt opgesplitst, maar in de praktijk zullen zij tijdens wijktoezicht bijvoorbeeld ook parkeerinbreuken vaststellen.

1. Wijktoezicht

Wijktoezicht is een ruim begrip. Voornamelijk gaat het over de aanwezigheid in de wijken. Dit heeft over het algemeen een preventief, ontradend en sensibiliserend karakter. Zij zijn het aanspreekpunt voor de burger en geven informatie. Verder geven zij meldingen door aan de juiste diensten zoals problemen met de weginfrastructuur, sluikestort... en spreken zij mensen aan om zich in regel te stellen. Een voorbeeld hiervan is het snoeien van een haag die voor overlast zorgt voor het openbaar domein. Gemeenschapswachten worden ook ingezet om overlastproblematieken aan te pakken en hier gerichte controles op te doen of hiervoor contacten te leggen, bv. hondenpoep, hangjongeren,... Tot slot zijn ze er ter ondersteuning van andere diensten. Zij flyeren over specifieke problematieken, zijn aanwezig op infomomenten, hebben oog voor verwaarloosde gebouwen, controleren innames openbaar domein enzovoort.

In 2021 zijn ze ook naar de handelaars in Ruisbroek gegaan voor een enquête over onveiligheidsgevoelens. Hieruit bleek dat er vooral meer vraag was naar politieaanwezigheid en ook de aangiftebereidheid bleek niet zo groot te zijn.

2. Meldingen

Zoals hierboven reeds vermeld, geven de gemeenschapswachten allerhande meldingen door. Sinds januari 2021 gebruiken zij hiervoor een eigen applicatie. Met enkele klikken wordt de melding doorgegeven aan de juiste dienst. De meeste meldingen gaan over sluikestort, problemen met de weginfrastructuur (bv put in de weg, kapot paaltje) of over verkeersborden. Aan burgers, gemeenteraadsleden, personeel,... promoten we graag de Stadsapp. Met deze app kunnen er ook zeer eenvoudig meldingen doorgegeven worden.

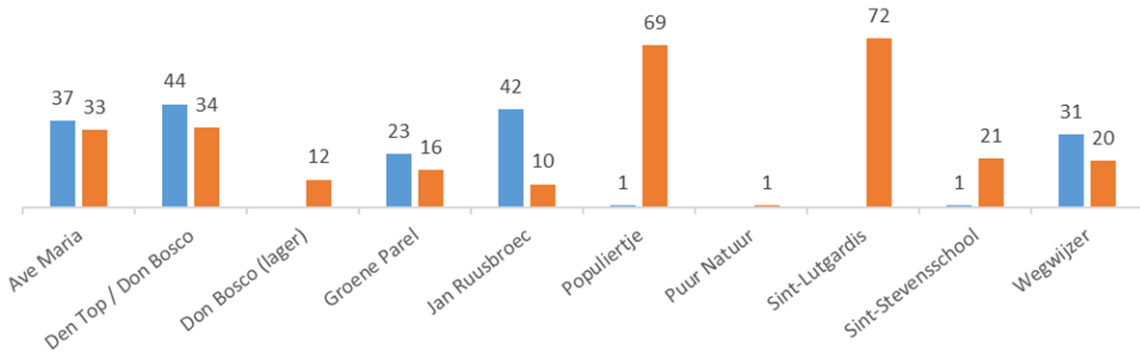
De gemeenschapswachten gaven in 2021 via de app 879 meldingen door. 648 gingen over sluikestort en afval.

3. Scholen

De belangrijkste taken die gemeenschapswachten uitvoeren voor de scholen zijn enerzijds (fiets)begeleidingen binnen de politiezone en anderzijds aanwezigheid bij het begin en einde van de schooldag. Oorspronkelijk werd er gevraagd om één keer om de drie weken aan iedere school aanwezig te zijn. Omdat we in de praktijk ondervinden dat deze aanwezigheid een grote meerwaarde is en belangrijk is voor de veiligheid, staan de gemeenschapswachten gemiddeld één à twee keer per week aan iedere school. Dit is dus een dagelijkse opdracht. In principe is het de bedoeling dat de school zelf een gemachtigd opzichter voorziet. Is deze niet aanwezig dan neemt de gemeenschapswacht deze taak gedeeltelijk op zich. Is er wel een gemachtigd opzichter aanwezig? Dan doet

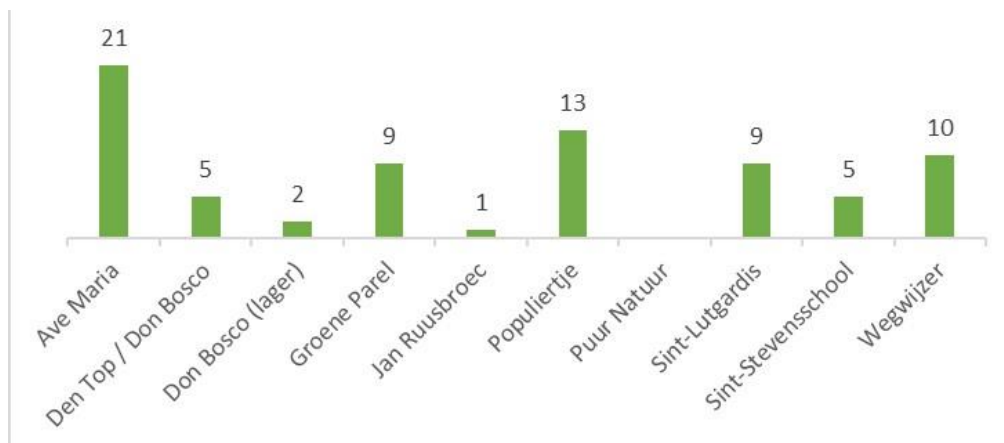
School	Aantal keer aanwezig	
Ave Maria	70	de gemeenschapswacht toezicht in de omgeving en focussen zij zich op hinderlijk en foutief parkeergedrag. Zij stonden in 2021 in totaal 467 keer aan de verschillende scholen. Intern bestaat er een soort prioriteitenlijst waar de scholen opstaan die wat extra aandacht nodig hebben. Deze lijst wordt geëvalueerd naargelang de situatie er verandert.
Den Top / Don Bosco	78	
Don Bosco (lager)	12	
Groene Parel	39	
Jan Ruusbroec	52	
Populiertje	70	
Puur Natuur	1	
Sint-Lutgardis	72	
Sint-Stevensschool	22	
Wegwijzer	51	
Eindtotaal	467	

Wat betreft de aanwezigheid van gemachtigd opzichters, zien we dat er scholen zijn die hun best doen om zelf iemand te voorzien. Andere scholen moeten we nog wat stimuleren. De samenwerking met de dienst mobiliteit, de lokale politie en de dienst onderwijs zorgt er hopelijk voor dat iedere school hiervoor enkele mensen kan warm maken.

■ GW alleen
■ GO + GW aanwezig

Verder houden we ook bij hoeveel GAS-vaststellingen er werden gedaan door de gemeenschapswachten aan iedere school. Dit gaat dan vooral over mensen die hinderlijk en foutief geparkeerd stonden in de schoolomgeving. In totaal werden er voor 75 parkeerinbreuken GAS-verslagen opgemaakt.

4. Markten en evenementen

De gemeenschapswachten worden ingezet voor de meeste gemeentelijke evenementen. In 2020 was dit slechts één evenement (Vlaanderen Feest), maar in 2021 waren zij opnieuw op 10 evenementen aanwezig. Iedere week zijn ze er ook voor de vrijdagmarkt. Voornamelijk om de marktzone leeg te maken, maar ook om toezicht te houden.

5. Gemeentelijke administratieve sancties (GAS)

Er bestaan vijf soorten GAS-inbreuken. GAS 1 gaat over inbreuken als sluikestort en hondenpoep en kunnen vastgesteld worden door politie en GAS-vaststellers. Binnen de gemeente zijn al onze gemeenschapswachten ook vaststeller, maar er zijn ook mensen bij o.a. maatschappelijke veiligheid en leefmilieu die deze bevoegdheid hebben. GAS 2 en 3 zijn gemengde inbreuken en enkel vast te stellen door politie. GAS 4 gaat over parkeerinbreuken en kunnen zowel door politie als GAS-vaststellers vastgesteld worden, mits zij de extra opleiding gevolgd hebben. Alle gemeenschapswachten zijn hiervoor bevoegd. Tot slot is er nog GAS 5. Dit gaat over snelheidsovertredingen in de zones 30 en 50 km/u. Dit wordt in 2022 ingevoerd.

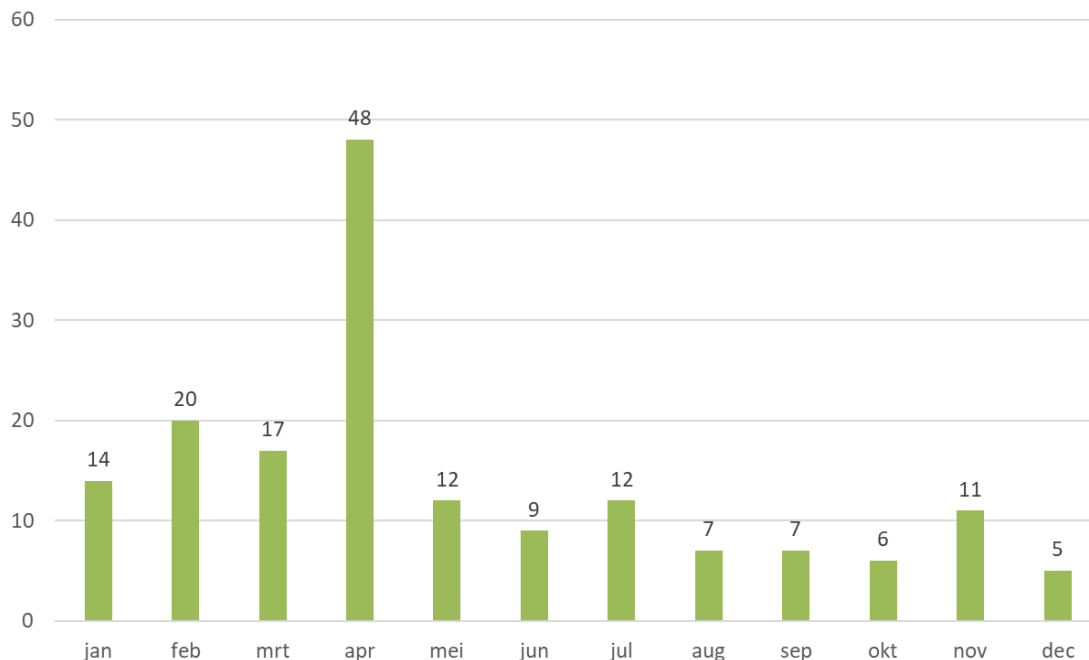
Hieronder een overzicht van het aantal vastgestelde inbreuken:

	GAS-vaststellers	Politie	Totaal
GAS 1 (bv. sluikestort)	175	31	206
GAS 2 (bv. nachtlawaai)	Niet bevoegd	17	17
GAS 3 (bv. diefstal)	Niet bevoegd	0	0
GAS 4 (parkeren)	474	424	898
GAS 5 (snelheid)	Invoering 2022		
Totaal	649	472	1121
	GW	Trigion	Totaal
Retributies	662	1845	2507

Specifiek voor GAS 1:

	GAS-vaststeller	Politie	Totaal
Sluikstort	169	6	175
Onderhoud eigendom	5	0	5
Hondenpoep	1	4	5
Verbranding openlucht	0	1	1
Vuurwerk	0	1	1
Lachgas	0	18	18
Openbare rust	0	1	1
Totaal	175	31	206

Aantal GAS-dossiers voor sluikstort, vastgesteld door gemeentelijke vaststellers in 2021, verspreid over het jaar:

In april 2021 zien we een piek in het aantal vaststellingen. Dit zou door de vaststellingen aan de glascontainer aan de A. Van Cotthemstraat kunnen komen.

Omdat we hier toch heel wat vaststellingen hebben gedaan, is in samenspraak met de dienst leefmilieu en het college beslist om de vuilnisbak aan de glascontainer in de A. Van Cotthemstraat weg te halen, alsook de vuilnisbak aan het begin van de OCMW-parking. Sindsdien stellen we hier een sterke daling vast van het aantal inbreuken.

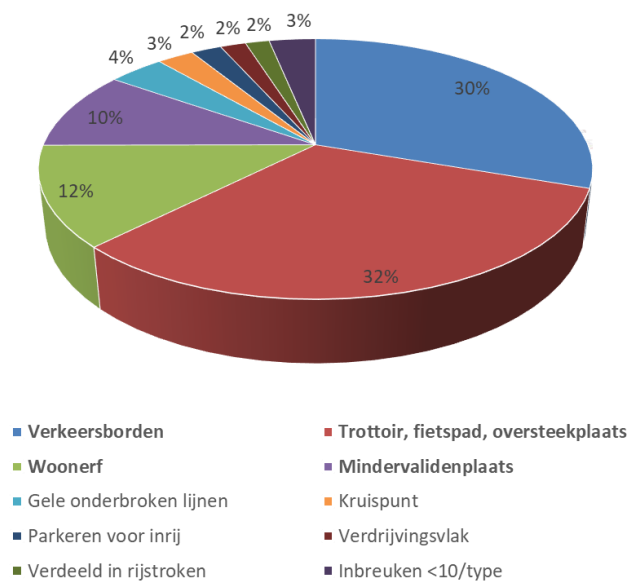
Inbreuken op sluikestorten worden vastgesteld aan de hand van bewijsmateriaal in een sluikestort en aan de hand van camerabewaking. Camerabewaking wordt voornamelijk ingezet op hotspots zoals glascontainers, moloks en vuilnisbakken. In 2021 werkten de 6 gemeenschapswachten dagelijks op dit soort inbreuken, zetten we ook 3 sluikestortcamera's in en hadden we 1 medewerker die de beelden bekeek en verwerkte.

In 2022 is het de bedoeling om ook meer gebruik te maken van de vaste camera's, kopen we nieuwe sluikestortcamera's aan en zullen we een extra halftijdse medewerker inzetten om de beelden te verwerken. Het verwerken van de beelden is namelijk een grote werklust.

6. Verkeer

Parkeerinbreuken

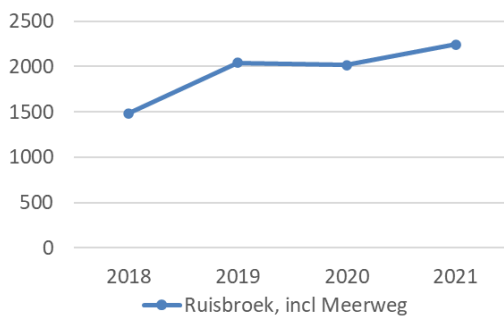
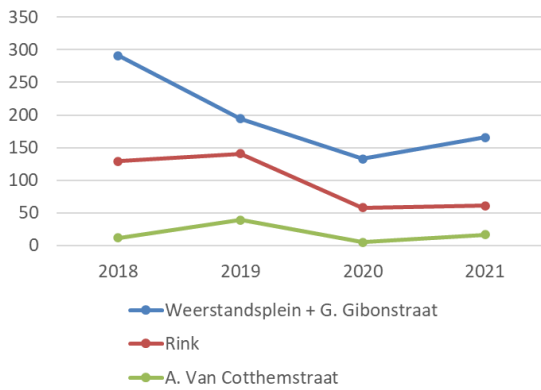
In 2021 werden er 474 parkeerinbreuken vastgesteld door de gemeenschapswacht-vaststellers. Het is en blijft een dagelijks aandachtspunt.

Het grootste deel van de inbreuken gaat over (foutief) stilstaan of parkeren ter hoogte van een verkeersbord. Dit gaat bijvoorbeeld over E9b (enkel parkeren van personenwagens), parkeren op een plaats waar men enkel mag stilstaan (bv Kiss & Ride) of helemaal niet mag staan,... Verder zijn er ook heel wat vaststelling voor mensen die geparkeerd staan op trottoirs, fietspaden en oversteekplaatsen.

Blauwe zone

De gemeente heeft verschillende locaties met een blauwe zone. Trigion, onze externe firma, controleert enkel in Ruisbroek en neemt aldaar 80% van de controles voor hun rekening. De gemeenschapswachten doen de overige controles. In 2021 werden er 2507 vaststellingen gedaan (2020: 2211) op de verschillende locaties.

Agressie in 2021

Sinds 2020 stimuleren we de gemeenschapswachten om agressiegevallen meer te laten registreren. Hoewel we uit hun verhalen opmaken dat ze heel wat agressie meemaken, wordt niet elk voorval gerapporteerd. De ergere gevallen in de meeste gevallen wel. Voor 2021 hebben we zo negen geregistreerde gevallen voor verbaal geweld (o.a. bedreigingen) en één geval van fysieke agressie waarbij iemand een slag in het gezicht heeft gekregen. Om de gemeenschapswachten een veiliger gevoel te geven op straat en de communicatie onderling te verbeteren, zullen er radio's aangekocht worden. Het is geen sluitende oplossing voor de toenemende agressie ten opzichte van veiligheidsdiensten, zoals de gemeenschapswachten, maar het kan wel een hulpmiddel zijn om hen een veiliger gevoel te geven als ze de baan op zijn.

In 2022 kwam er een uitspraak voor het agressiegeval in 2019: de man heeft een gevangenisstraf van 3 maanden gekregen.

Man aan schoolpoort in de clinch met gemeenschapswachten: 3 maanden cel

SINT-PIETERS-LEEUEW Een dertiger uit Sint-Pieters-Leeuw is veroordeeld tot drie maanden cel voor een incident met twee gemeenschapswachten.

Wouter Hertogs 25-05-22, 10:53

De man parkeerde zich op een plaats waar men niet mocht staan. "Ik wilde gewoon mijn kinderen even afzetten", klonk het tegen de rechter bij de behandeling van het dossier. Twee gemeenschapswachten hadden hem al het signaal gegeven dat hij moest doorrijden maar toch had de man zich gewoon geparkeerd op de plaats waar het niet mocht. Toen de gemeenschapswacht hem erop attent maakte dat een proces-verbaal zou opgesteld worden en hij hiervoor een foto van de nummerplaat zou trekken, ontplofte de man. Hij begon hem uit te schelden en uitte bedreigingen. Ook trachtte hij de gsm hardhandig af te nemen. "Wis ze of ik sla al uw tanden uit", klonk het. Een collega van de gemeenschapswacht zag alles gebeuren en schoot zijn collega te hulp. Hierop zou de man hem een duw gegeven hebben; "Klopt niets van", verdedigde hij zichzelf voor de rechter. "Ik heb nooit een duw gegeven en heb niemand uitgescholden. Wel was ik kwaad dat ze een foto van me namen Dat recht hebben ze niet."

Verder zal de gemeente gratis rechtsbijstand voorzien wanneer een gemeenschapswacht zich burgerlijke partij stelt na een agressiegeval.

Samengevat

Gemeenschapswachten hebben een hele waaier aan opdrachten en kunnen voor verschillende zaken ingezet worden. De samenwerking met andere diensten is hierbij belangrijk. Regelmatig wordt de werking geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd zodat we efficiënt blijven en toch de kerngedachte van een gemeenschapswacht niet uit het oog verliezen, namelijk het verhogen van het veiligheidsgevoel van de burgers; het uitvoeren van acties om fenomenen van diefstal en verkeersonveiligheid in te dijken en het voorkomen van maatschappelijke overlast.